

Kurucu Meclis Hakkında Kanun

(Resmi Gazete ile yayımı : 30.6.1981 Sayı : 17386 Mükerrer)

Kanun No.
2485

Kabul Tarihi :
29 . 6 . 1981

BAŞLANGIÇ

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin ve milletin bütünlüğü ve bölünmezliği ve toplumun huzuru korunarak, milli dayanışma ve sosyal adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerden eşitlik ilkesine göre yararlanmasını ve hukukun üstünlüğünü sağlayacak demokratik laik hukuk devletinin kurulması için gereken hukuki düzenlemelerle Anayasayı, Siyasi Partiler ve Seçim kanunlarını yapmak ve varlığı, genel seçimlerle kurulacak Türkiye Büyük Millet Meclisi fiilen göreve başlayınca sona ermek üzere Kurucu Meclis kurulması kararlaştırılmıştır.

KURUCU MECLİS

Kurucu Meclisin Yapısı

MADDE 1

1. Kurucu Meclis; (Milli Güvenlik Konseyi) ile, Kuruluş, görev ve yetkileri bu Kanunda belirtilen (Danışma Meclisi)'nden oluşur.
2. Bu Kanun hükümleri dışında kalan hususlarda, Milli Güvenlik Konseyi, 2324 sayılı Anayasa Düzeni Hakkındaki Kanun uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisine, Millet Meclisine ve Cumhuriyet Senatosuna ait görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.

Kurucu Meclisin Görevleri

MADDE 2

Kurucu Meclisin Görevleri :

- a) Yeni Anayasayı ve Anayasanın Halkoyuna Sunuluş Kanununu hazırlamak;
- b) Halkoyuna sunulan ve Milletçe kabul edilince kesinleşerek, geçici hükümlerine göre yürürlüğe girecek olan Anayasanın ilkelerine uygun Siyasi Partiler Kanununu hazırlamak;
- c) Yeni Anayasanın ve Siyasi Partiler Kanununun hükümlerini gözönünde tutarak Seçim Kanununu hazırlamak;
- d) Milli Güvenlik Konseyince kararlaştırılacak tarihte yapılacak genel seçimlerle Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulup fiilen göreve başlayıncaya kadar, kanun koyma, değiştirme ve kaldırma suretiyle yasama görevlerini yerine getirmektedir.

DANIŞMA MECLİSİ

Danışma Meclisinin Yapısı

MADDE 3

Danışma Meclisi, aşağıdaki maddelerde belirtilen usul ve esaslara göre her ilin tespit ve teklif ettiği adaylar arasından Milli Güvenlik Konseyince seçilen 120 üye ile, Milli Güvenlik Konseyince doğrudan doğruya seçilen 40 üye olmak üzere 160 üyeden oluşur.

*Uyelik Şartları***MADDE 4**

1. Danışma Meclisine seçilebilmek için aşağıdaki şartları haiz olmak gerekir :

- a) Türk vatandaşı olmak,
- b) Otuz yaşını bitirmiş bulunmak,
- c) Yükseköğrenim yapmış olmak,
- d) Kısıtlı veya kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak,
- e) Muvazzaf askerlik hizmetini yapmış olmak veya yapmış sayılmak veya yükümlü bulunmamak,
- f) Ağır hapis cezası veya taksirli suçlar hariç olmak üzere bir yıldan fazla hapis cezası almamış yahut zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan herhangi birinden hüküm giymemiş olmak,
- g) 11 Eylül 1980 tarihinde herhangi bir siyasi partinin üyesi olmamak.

2. Danışma Meclisine Milli Güvenlik Konseyince doğrudan doğruya seçilecek olanlarda 1 nci fıkranın (c) bendinde belirtilen şart aranmaz.

*İllerden Gösterilecek Aday Sayısı***MADDE 5**

Son nüfus sayımındaki nüfusları gözönünde tutulmak sureti ile her ilin göstereceği adaylardan Danışma Meclisine seçilecek olan üye sayıları bu Kanuna bağlı cetvelde belirtilmiştir.

*İllerden Aday Gösterilme Şartları***MADDE 6**

İllerden aday olmak isteyenler;

- a) İlk veya orta veya lise veya yükseköğrenimlerini yaptıkları veya
- b) Aralıklı olmakla beraber en az beş yıl veya aralıksız üç yıl oturdukları veya son iki yıldan beri oturmakta buldukları ilin valiliğine başvururlar.

*İllerden Gösterilecek Adayların Tespiti ve Seçimi***MADDE 7**

1. Adaylık için başvurma valiliğe verilecek dilekçe ile olur. Bu dilekçeye 4 nci ve 6 ncı maddelerdeki şartların varlığını gösterir belgelerin asılları veya tasdikli örnekleri ile bir sayfayı aşmayacak tarzda kısa hal tercümesi ve üç adet vesikalık fotoğraf eklenmesi lazımdır. Bir kısmı eksik olan belgeler adaylık için başvurma süresi içinde tamamlanabilir.

2. Vali, 4 ncü ve 6 ncı maddelerdeki şartları haiz olan istekli hakkında il hudutları içerisindeki adalet, güvenlik ve çeşitli kuruluş ve meslek mensupları ile mümkün olan genişlikte yapacağı kişisel temaslara edindiği bilgileri değerlendirmek sureti ile çevrede iyi tanıdığına ve sevildiğine kanaat getirdiği isteklilerden o ilde Danışma Meclisine seçilecek üye sayısının üç katının ad ve soyadlarını aday olarak Milli Güvenlik Konseyine bildirir.

3. İl adaylarının dilekçeleri ve belgeleri ayrı ayrı kapalı zarflar içinde Milli Güvenlik Konseyine gönderilir.

4. Milli Güvenlik Konseyi, Danışma Meclisi üyelerini o ilin adayları arasından seçer.

*Milli Güvenlik Konseyince Doğrudan Doğruya Üye Seçilmek İçin Adaylık***MADDE 8**

Milli Güvenlik Konseyince doğrudan doğruya Danışma Meclisine üye seçilmek için adaylığını koymak isteyenler, dilekçelerini Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğine gönderirler. Bu dilekçelere Kanunun aradığı şartların varlığını gösteren belgelerin asılları veya tasdikli örnekleri ile bir sayfayı aşmayacak kısa hal tercümesi ve üç adet vesikalık fotoğraf eklenmesi lazımdır.

*Milli Güvenlik Konseyince Üye Seçimi***MADDE 9**

Milli Güvenlik Konseyi, bu Kanun uyarınca Danışma Meclisine üye seçer,

*Seçilen Üyelerin İlanı***MADDE 10**

Milli Güvenlik Konseyince il adayları arasından veya doğrudan doğruya seçilmiş Danışma Meclisi üyelerinin adları, soyadları ve meslekleri Resmî Gazetede ve Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu aracılığı ile ilan olunur.

*Boşalan Üyelikler İçin Seçim***MADDE 11**

Bu Kanun uyarınca seçilen üyeliklerde herhangi bir sebeple boşalma olması halinde, boşalan üyelik için, Milli Güvenlik Konseyince doğrudan doğruya seçim yapılır.

*Üyelik Güvencesi***MADDE 12**

1. Danışma Meclisi üyeleri, Türk Milleti adına görev yaparlar.
2. Bu Kanunda gösterilen üyelik sıfatlarını kaybetme halleri dışında Danışma Meclisi üyelerinin görevlerine son verilemez.
3. Devlet veya diğer kamu tüzelkişileri ile bunlara bağlı kurum, kuruluşlarda görevli iken Danışma Meclisine seçilenlerin, kendileri istemedikçe kadroları ile ilişkileri kesilmez. Bu gibiler görevlerinden ahlak-sız veya ücretsiz izinli sayılırlar. İzinli sayıldıkları süreler terfilerinde, keseneklerinin kendileri ve karşılıklarının Meclis Bütçesinden ödenmesi kaydıyla emekliliklerinde fiili hizmet olarak hesaba katılır.

*Dokunulmazlık***MADDE 13**

1. Danışma Meclisi üyeleri, Meclisteki çalışmalarında açıkladıkları görüşlerinden ve kullandıkları oylardan sorumlu tutulamazlar, sadece yeminlerine ve vicdanlarına bağlı olarak görev yaparlar.
2. Danışma Meclisi üyeleri, Danışma Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile verilmiş bir karar olmadıkça, sanık olarak sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamazlar. Ancak, ağır cezayı gerektiren suçüstü hali bu hükmün dışındadır. Bu gibi durumlarda yetkili makamlar olayı derhal Danışma Meclisi Başkanlığına bildirirler.
3. Seçilmeden önce veya sonra Danışma Meclisi üyelerinden biri hakkında verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, Meclisin hukuki varlığının sona ereceği zamana ertelenir. Bu takdirde dava ve ceza zaman-aşımı işlemez.

*Üyelikle Bağdaşabilen İşler***MADDE 14**

Danışma Meclisi Üyeleri, Danışma Meclisinin Genel Kurulu ve komisyonlarındaki görevlerini aksatma-mak kayıt ve şartı ile mesleki faaliyetlerine devam edebilirler.

*Üyelikle Bağdaşmayan İşler***MADDE 15**

Danışma Meclisi Üyelğine seçilenler, Devlet ve diğer kamu tüzelkişileri ile bunlara bağlı kurum ve ku-ruluşlarda, Devletin ve diğer kamu tüzelkişilerinin doğrudan doğruya veya dolayısıyla katıldıkları ve ilgili ol-

dukları teşebbüs ve ortaklıklarında görev alamazlar; bunlara ait herhangi bir taahhüt işini doğrudan doğruya veya dolaylı olarak kabul edemezler ve bunların taraf olduğu anlaşmazlıklarda temsilcilik, hâkemlik veya vekâlet görevi yapamazlar;

Üyeliğin Düşmesi

MADDE 16

1. İstifa eden veya Danışma Meclisine seçilmeye engel bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giyen veya kısıtlanan kimsenin üyeliği, başka bir karar almaya gerek kalmadan düşer.

2. Danışma Meclisi Genel Kurul ve komisyon çalışmalarına özürsüz olarak bir ay içinde toplam beş gün katılmayanların Danışma Meclisi Genel Kurulunca üyeliğinin düşmesine karar verilir;

3. Bu Kanununun 15 nci maddesinde sözü edilen işlerden birini kabul eden üyeler hakkında Danışma Meclisi Genel Kurulunca üyeliğin düşmesine karar verilir.

Aylık ve Ödenek

MADDE 17

1. Danışma Meclisine seçilenlere Devlet memurları 1 nci derece son kademe aylığı ve 900 ek gösterge üzerinden aylık ve aylık tutarının % 100'ü oranında ödenek verilir.

2. Danışma Meclisine seçilenlere ödenecek aylık ve ödenekler kendilerine sosyal güvenlik kuruluşlarınca bağlanan emekli aylığının ve benzeri ödemelerin kesilmesini gerektirmez.

3. Danışma Meclisine seçilenler, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine sağlanan diğer sosyal haklardan yararlanırlar.

Danışma Meclisinin İlk Toplantısı

MADDE 18

Danışma Meclisinin ilk toplantısında en yaşlı üye başkanlık, en genç iki üye kâtiplik görevi yapar.

Andiçme

MADDE 19

Danışma Meclisine seçilenler görevlerine başlarken soyadı sırasına göre aşağıdaki şekilde andiçerler.

«Danışma Meclisi üyesi olarak çalışmalarında Devletin varlığı ve bağımsızlığını, ülkenin ve milletin bütünlüğü ve bölünmezliğini koruyacağıma, toplumun huzuru, milli dayanışma ve sosyal adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerden yararlanması ülküsünden ayrılmayacağıma; hukukun üstünlüğünü sağlayacak demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine bağlı kalacağıma namusum ve şerefim üzerine andiçerim.»

Başkanlık Divanı

MADDE 20

Danışma Meclisi, ikinci toplantısında bir başkan, iki başkanvekili, dört kâtip, iki idareci üyeden oluşan Başkanlık Divanını seçer;

İçtüzük, Komisyonlar ve Kolluk İşleri

MADDE 21

1. Danışma Meclisi çalışmalarını kendi yaptığı İçtüzük hükümlerine göre yürütür.

2. Danışma Meclisi ilk toplantısından itibaren en geç 1 ay içinde 15 üyeden oluşan bir Anayasa Komisyonu seçer.

3. Danışma Meclisinin daimi komisyonları ve komisyonlara üye seçimi İçtüzükte belirtilir. İhtiyaca göre geçici ve karma komisyonlar da kurulabilir;

4. Komisyonlar, bilgi ve görgülerinden yararlanmak istedikleri kimseleri komisyona davet ederek dinleyebilirler; kamu kurum ve kuruluşları ile, mesleki kurum ve kuruluşlardan yazılı görüş alabilirler.

5. Danışma Meclisi, kendi kolluk işlerini Başkan eliyle yürütür.

Görüşmeler

MADDE 22

1. Danışma Meclisinin Genel Kurul çalışmaları açık ve komisyon çalışmaları kapalı olarak yapılır.

2. Danışma Meclisi, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile kapalı oturuma karar verebilir.

3. Danışma Meclisinin açık olan Genel Kurul toplantıları Tutanak Dergisinde yayımlanır.

Toplantı ve Karar Yetersayısı

MADDE 23

Danışma Meclisi, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplar, aksine hüküm bulunmayan hallerde toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

KANUNLARIN YAPILMASI

Kanun Teklif Etme Yetkisi

MADDE 24

1. Kanun teklif etme yetkisi Milli Güvenlik Konseyi Üyelerine, Bakanlar Kurulu ile Danışma Meclisi Üyelerine aittir:

2. Danışma Meclisi üyelerince yapılacak kanun tekliflerinin en az 10 üyenin imzasını taşıması gerekir.

3. Kanun teklifleri Danışma Meclisi Başkanlığına yapılır.

Kanunların Görüşülmesi ve Kabul Edilmesi

MADDE 25

1. Hükümetten gönderilen kanun tasarıları ile üyelerin kanun teklifleri, önce ilgili komisyonda veya komisyonlarda, daha sonra Genel Kurulda görüşülür. Aynen veya değiştirilerek kabul veya reddedilen kanun tasarı ve teklifleri Milli Güvenlik Konseyine gönderilir:

2. Kanun tasarı ve tekliflerinin Danışma Meclisi komisyonlarında ve Genel Kurulundaki görüşmelerinde Başbakanın veya ilgili bakanın veya görevlendireceği yetkili kişinin ve teklif sahibi Danışma Meclisi üyelerinden en az birisinin veya teklif Milli Güvenlik Konseyi üyelerinden birisi tarafından yapılmışsa Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinden görevlendirilecek yetkili bir kişinin hazır bulunması gereklidir.

3. Milli Güvenlik Konseyi, Danışma Meclisinden gelen kanun tasarı ve tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilir. Milli Güvenlik Konseyinin kabul ettiği metin Resmi Gazetede yayımlanmak suretiyle kanunlaşır.

Anayasanın Kabulü, Halkoyuna Sunulması ve Kesinleşmesi

MADDE 26

1. Danışma Meclisinin, Anayasa Komisyonu tarafından hazırlanan ve Genel Kurulca kabul edilen Anayasa metni, Milli Güvenlik Konseyince aynen veya değiştirilerek kabul edilir ve Resmi Gazete ile yayımlanır.

2. Milli Güvenlik Konseyince kabul edilen Anayasa, Halkoyuna Sunuluş Kanunu hükümlerine göre, halkoylamasına sunulur.

3. Halkoylaması sonucu kabul edilen Anayasa kesinleşir.

*Bütçenin Sunulması***MADDE 27**

Genel ve katma bütçe tasarıları ile milli bütçe tahminlerini gösteren rapor, mali yılbaşından en az üç ay önce, Bakanlar Kurulu tarafından Danışma Meclisine sunulur;

*Bütçenin Görüşülmesi***MADDE 28**

1. Danışma Meclisi, İçtüzüğü hükümlerine göre bütçe üzerindeki çalışmalarını iki ay içinde tamamlar.
2. Bütçe Komisyonunca kabul edilen bütçe tasarıları Danışma Meclisi Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır ve Milli Güvenlik Konseyine gönderilir.
3. Danışma Meclisi Genel Kurulunda üyeler gider artırıcı veya belli gelirleri azaltıcı teklifte bulunmazlar.
4. Danışma Meclisinden gelen tasarı Milli Güvenlik Konseyinin kabul ettiği şekli ile kesinleşir ve mali yıl başından önce Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girer.

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER*Danışma Meclisi Kuruluşu İle İlgili Süreler***MADDE 29**

Bu Kanuna göre adaylık için başvurma, başlangıç ve sona erme ve adayların Milli Güvenlik Konseyine bildirilme tarihleri ile Danışma Meclisinin ilk toplantısını yapacağı tarih Milli Güvenlik Konseyince tayin edilir; Resmi Gazetede ve Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu aracılığı ile ilan olunur;

*Kurucu Meclis ve Üyeleri Aleyhine İşlenen Suçlar***MADDE 30**

1. Kurucu Meclis aleyhine suç işleyenler Türk Ceza Kanununda Türkiye Büyük Millet Meclisi aleyhine işlenen suçlar için öngörülen cezalarla cezalandırılırlar.
2. Kurucu Meclis üyelerine karşı işlenen suçlarda Türk Ceza Kanununun Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri hakkındaki hükümleri uygulanır;

*Kontenjan Adayı Olamama***MADDE 31**

Danışma Meclisi üyeleri, ilk genel seçimlerde herhangi bir siyasi partinin kontenjan adayı olamazlar.

*Kenar Başlıkları***MADDE 32**

Bu Kanunun maddeleri kenarındaki başlıklar, madde hükümlerinin özünü göstermek amacıyla konmuş olup metne dahil değildir.

GEÇİCİ MADDE

Danışma Meclisi Başkanlık Divanı seçimleri yapıp göreve başlayınca Milli Güvenlik Konseyi komisyonlarında bulunan kanun tasarı ve teklifleri Konsey Başkanlığınca Danışma Meclisi Başkanlığına gönderilir. Ancak, Milli Güvenlik Konseyinin gündeminde bulunan kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesine devam edilir;

Yürürlük

MADDE 33

Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

C E T V E L

İllerin Adı	Üye Sayısı	İllerin Adı	Üye Sayısı
1. ADANA	4	35. İZMİR	5
2. ADIYAMAN	1	36. KARS	2
3. AFYON	2	37. KASTAMONU	1
4. AĞRI	1	38. KAYSERİ	2
5. AMASYA	1	39. KIRKLARELİ	1
6. ANKARA	8	40. KIRŞEHİR	1
7. ANTALYA	2	41. KOCAELİ	2
8. ARTVİN	1	42. KONYA	4
9. AYDIN	2	43. KÜTAHYA	1
10. BALIKESİR	2	44. MALATYA	2
11. BİLECİK	1	45. MANİSA	2
12. BİNGÖL	1	46. KAHRAMANMARAŞ	2
13. BİTLİS	1	47. MARDİN	1
14. BOLU	1	48. MUĞLA	1
15. BURDUR	1	49. MUŞ	1
16. BURSA	3	50. NEVŞEHİR	1
17. ÇANAKKALE	1	51. NİĞDE	1
18. ÇANKIRI	1	52. ORDU	2
19. ÇORUM	2	53. RİZE	1
20. DENİZLİ	2	54. SAKARYA	1
21. DİYARBAKIR	2	55. SAMSUN	3
22. EDİRNE	1	56. SİİRT	1
23. ELAZIĞ	1	57. SİNOP	1
24. ERZİNCAN	1	58. SİVAS	2
25. ERZURUM	2	59. TEKİRDAĞ	1
26. ESKİŞEHİR	1	60. TOKAT	2
27. GAZİANTEP	2	61. TRABZON	2
28. GİRESUN	1	62. TUNCELİ	1
29. GÜMÜŞHANE	1	63. URFA	2
30. HAKKÂRİ	1	64. UŞAK	1
31. HATAY	2	65. VAN	1
32. ISPARTA	1	66. YOZGAT	1
33. İÇEL	2	67. ZONGULDAK	3
34. İSTANBUL	9		

I - Gerekeçelli 224 S. Sayılı basmayazı Millî Güvenlik Konseyinin 61 nci Birleşim tutanağına bağıdır.

II - Bu kanunu; Millî Güvenlik Konseyi (Doğrudan) görüşmüştür.

III - Esas No. : 2/55.